

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus XXVIII. Argumentum. An possit imponi Census super Bonis à
Fundatore pro Cappellaniis ad effectum dicta Bona restaurandi, suspensa
interim Cappellaniarum erectione, donèc ex Pensionibus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

consumo degl' Utenfili -- Quæ omnia demonstrant legatum stare taxativè, ut probant *Bertacchin. vot. decis. 106. num. 2. Rot. vit. decis. 57. num. 11. Rot. coram Merlin. decis. 55. num. 1. & 2., & dec. 530. nu. 16. par. 10. recen.* Ac proindè favore hæredis Fundatoris militat regula eximens hæredem ab onere supplendi, quoties Fundus, & Bona pro annui legati Pii satisfactione relicta, quæ sufficientem redditum non subministrant, in dispositione Testatoris stant taxativè, non verò demonstrativè, ut post *Castrens. cons. 338. n. 3. lib. 1. firmant Monet. de commut. ultim. volunt. cap. 6. num. 176. Perez de Lara de Anniverf. & Cappell. lib. 1. cap. 15. num. 120. Bordon. de legat. cap. 10. num. 53. Monacell. in Formular. For. Eccles. tom. 1. form. 19. tit. 10. num. 22. & 24.*

4 Nec officit regula, quòd legatum Pium uti latam recipiens interpretationem fortitur potiùs indolem demonstrationis, quam taxationis; Ideoque si fundus relictus à Testatore in redditu non sufficiat pro implemento operis demandati, hæres teneatur supplere ex aliis bonis; Nam regula ista procedit in dubio, secus autem quando clara est voluntas Testatoris nil aliud relinquendi, isto enim casu fundus taxativè semper stare censetur. *Bertacchin. dicto voto 106. num. 4. Rot. dec. 117. n. 11. par. 17., & decis. 530. num. 18. par. 16. recent.*

5 In qua autem summa supplendi sint à Cappellanis annui redditus pro SS. Utenfili consumptione standum est consuetudini Diocesis Firmanæ, quæ præscribit solutionem bonon. 50. pro qualibet annua officatura, quæ consuetudo omninò attendenda est; unde dicerem, quòd favore Ecclesiæ Sanctissimi Crucifixi addendus esset locus unus reddens alia scuta tria præter assignata à Fundatore quolibet anno, favore autem Ecclesiæ Sancti Joannis Baptistæ duæ tertiæ partes addendæ essent alterius loci constituentes majorem fructum annum in scutis duobus, supplendo in totum locum unum cum duabus tertiis partibus alterius loci.

Sacra verò Congregatio Concilii dicta die 8. Julii 1713. respondit -- *Dilata, & proponatur cum jisdem scripturis in Firmana Sacrarum Suppelletilium.*

ARGUMENTUM.

An possit imponi census super bonis à Fundatore pro Cappellaniis, ad effectum dicta bona restaurandis, suspenfa interim Cappellaniarum erectione, donec ex pensionibus restauratorum bonorum, census extinguatur.

SUMMARIUM.

1 *Potest imponi census super bonis relictis à Fundatore pro Cappellaniis ad effectum dicta bona restaurandi, suspenfa interim Cappellaniarum erectione, donec ex pensionibus restauratorum bonorum, census extinguatur?*

CASUS XXVIII.

Trius in suo Testamento hæredes instituit Canonicos, & Capitulum Ecclesiæ A. cum onere quotidie recitandi horas Canonicas in Choro, & Anniversarium die sui obitus perpetuò celebrandi, omnesque hæreditatis redditus erogandi in quotidianas distributiones solùm Choro intereffentibus dandas; Deinde voluit, quòd pensiones Domus suæ habitationis distribuerentur æqualiter tot Cappellanis, quot juxta eos à Canonicis eligi possent.

Cùm autem hujusmodi domus reperta sit in statu ruinoso, & expensa restorationis ascenderet ad scut. 600. hinc Canonici supplicarunt pro facultate imponendi ad hunc effectum censum in sorte ejusdem summæ, suspenfa interim Cappellanorum electione, donec ex pensionibus restauratæ domus census extinguatur. Unde.

Quæritur; An, & quomodo Oratorum precibus sit annuendum?

1 Respondeo esse annuendum pro concessione dictæ facultatis juxta modum; quia concurrat necessitas reædificandi dictam domum, & utilitas, quæ retraheretur, & reædificaretur, quibus concurrentibus concedi solet dicta facultas.

Quòd autem hujusmodi census extinguendus sit ex pensionibus dictæ domus, & interim suspendenda sit electio Cappellanorum usque ad extinctionem dicti cen-

census, videtur annuendum; Quia onus erigendi dictas Cappellanas fuit taxativè impositum super redditibus domus, nam Testator sub unica, eademque oratione significavit quid, & unde erigi deberet ibi -- *Intendo, e voglio, cheli Signori Canonici debbano instituire quattro Cappellanie, e quelle dare à quattro Sacerdoti di più, ò meno, secondo sarà l'Entrata, e parerà à loro prudenza* -- juxta distinctionem inter unam, & duplicem orationem, de qua *Bald. conf. 151. num. 1. lib. 5. Rot. decis. 488. num. 7. & decis. 530. num. 16. par. 19. tom. 2.* Ac proinde sicuti spectabit ad Cappellanas commodum, & augmentum pensionum, quòd ex reedificatione domus proveniat, ita par est, ut ipsas tangat etiam damnum, & diminutio, quod est adeò verum, ut si domus ob ejus vetustatem collabesceret, aut alio quocumque modo pensiones domus deficerent finè culpa Canonicorum, nec etiam

onus super ea impositum valeret amplius subsistere ad *Text. in l. quidam testam. in princip. ff. de legat. 1. Torr. var. quest. 10. 1. de Legat. tit. 4. quest. 2. num. 19. Rota decis. 106. num. 9. & 10. par. 14. recen.*

Non obstat, quòd Capitulum adiverit hæreditatem Titii finè beneficio legis, & Inventarii, & consequenter tenetur de proprio persolvere dicta onera Cappellaniarum, quia hoc procedit de Creditoribus hæreditariis ob causam onerosam, secus de legatariis hæreditariis, tunc enim Ecclesia, aut alius locus Pius hæres ob omissionem inventarii non tenetur de proprio, & ultra Vires hæreditarias persolvere legatum Pium. *Rota coram Coccin. decis. 1462. num. 17. & decis. 493. num. 28. & 29. par. 4. tom. 2. rec.*

Et ita fuit resolutum à Sacra Congregatione 9. Aprilis 1712. in una *Bononien. facultatis alienandi.*

CANON XXVIII.

CLEMENS III.

Nobis fuit. Et infra: Inquisitioni tuæ tale damus responsum, quòd si quis Ecclesiam cum assensu Diocessani construxit, ex eo Juspatronatus acquirit. Cæterum in Conventuali Ecclesia non Electioni Prælati faciendæ, sed jam factæ honestiùs Patroni postulatur assensus, nisi aliter de sua jurisdictione obtineat, ut partes suas interponere debeat Electioni tractandæ; Secus tamen est in Cappella, in qua unus Presbyter à Patrono eligitur, & pro institutione habenda loci Episcopo præsentatur. Pro fundatione quoque Ecclesiæ honor Processionis Fundatori servatur, & si ad inopiam vergat, ab Ecclesia illi modestè succurritur, sicut in Sacris Canonibus est institutum.

COMMENTARIUM.

EX hoc Canone, qui in Decretalibus legitur in ordine il 25. sequentes deducuntur conclusiones.

Prima -- AD HOC, UT ACQUIRATUR JUSPATRONATUS, EX CONSTRUCTIONE, DOTATIONE, AUT FUNDATIONE ECCLESIE, REQUIRITUR CONSENSUS EPISCOPI. Secunda